

CÔNG TÁC TÔN GIÁO TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH BÌNH ĐỊNH: THỰC TRẠNG VÀ NHỮNG VẤN ĐỀ ĐẶT RA

TS. NGÔ THỊ NGHĨA BÌNH^(*)

Ngày nhận bài: 21/5/2023

Ngày thẩm định: 05/8/2023

Ngày duyệt đăng: 20/10/2023

Tóm tắt: Công tác tôn giáo là một trong những nhiệm vụ có ý nghĩa chiến lược đối với sự nghiệp cách mạng của Đảng, là điều kiện quan trọng bảo đảm sự lãnh đạo của Đảng đối với chính quyền và toàn xã hội. Thực hiện chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về tôn giáo, trong những năm qua, đời sống tôn giáo trên địa bàn tỉnh Bình Định có nhiều khởi sắc và đạt được những thành tựu rõ rệt. Tuy nhiên, công tác tôn giáo ở tỉnh Bình Định vẫn tồn tại những khó khăn nhất định và nhiều vấn đề đang đặt ra đòi hỏi phải thực hiện đồng bộ nhiều giải pháp. Bài viết góp phần làm sáng tỏ những nội dung trên.

Từ khóa: công tác tôn giáo; tỉnh Bình Định; chức sắc, tín đồ

Với vị trí địa lý, điều kiện tự nhiên và dân cư đa dạng, tỉnh Bình Định là nơi du nhập, phát triển của nhiều tôn giáo và có ảnh hưởng lớn đến đời sống xã hội. Công tác tôn giáo, việc tổ chức thực thi chính sách, pháp luật về tôn giáo giữ vai trò quan trọng, vừa bảo đảm tự do tín ngưỡng, tôn giáo, vừa bảo tồn, phát triển văn hóa truyền thống, ổn định an ninh, trật tự xã hội và tăng cường khối đại đoàn kết dân tộc, góp phần thực hiện thắng lợi các mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội của địa phương.

1. Khái quát về tình hình tôn giáo trên địa bàn tỉnh Bình Định

Tính đến tháng 5/2022, Bình Định có 08 tôn giáo được công nhận đang hoạt động là Phật giáo, Công giáo, Tin Lành, Cao đài, Minh Sư đạo, Phật giáo Hòa Hảo, Baha'i, Tứ Ân Hiếu Nghĩa⁽¹⁾. Nếu năm 2017, số tín

đồ các tôn giáo trên địa bàn tỉnh Bình Định là 175.860 người (chiếm 11% dân số) thì năm 2019 là 177.192 người (chiếm 12%). Hiện nay, toàn tỉnh có 13 tổ chức tôn giáo, 515 cơ sở tôn giáo đang hoạt động hợp pháp, đứng thứ 7 so với 14 tỉnh trong vùng Bắc Trung bộ và Duyên hải miền Trung⁽²⁾. Với 900 chức sắc, hơn 1.200 chức việc, 672 nhà tu hành và khoảng 180.115 tín đồ của các tôn giáo, chiếm 12% dân số⁽³⁾. Số lượng chức sắc, tu sĩ, tín đồ cũng như các sinh hoạt tôn giáo chủ yếu tập trung ở thành phố Quy Nhơn, thị xã An Nhơn và các huyện đồng bằng như Tuy Phước, Phù Cát, Phù Mỹ...

Tôn giáo có số lượng chức sắc, tín đồ, cơ sở thờ tự nhiều nhất ở tỉnh Bình Định là Phật giáo, Công giáo, Cao Đài. Phật giáo có 114.246 tín đồ thuần hành (chiếm 7,6% dân số); 106 chức sắc, 472 nhà tu hành, 465 chức việc và 340 cơ sở tôn giáo⁽⁴⁾. Công giáo có 36 giáo xứ, 04 dòng tu, 02 điểm nhóm, 93 chức sắc, trên 400 chức

^(*) Trường Đại học Quy Nhơn

việc, 200 nữ tu, 96 cơ sở tôn giáo, với 45.450 giáo dân (chiếm 3% dân số)⁽⁵⁾. Cao đài có 05 hệ phái đang hoạt động với 682 chức sắc, 276 chức việc, 53 cơ sở thờ tự và khoảng 14.709 nhân sanh (tín đồ), chiếm gần 01% dân số⁽⁶⁾.

Tin Lành ở tỉnh Bình Định hiện có 02 tổ chức: *Hội thánh Tin Lành Việt Nam* (miền Nam) với 08 nhà thờ, 13 chức sắc, 72 chức việc; 02 điểm nhóm tại huyện Tuy Phước và thành phố Quy Nhơn với 3.526 tín hữu (tín đồ). *Hội thánh Phúc âm Toàn vẹn Việt Nam* với 03 điểm nhóm tại huyện Phù Cát, Tây Sơn và thành phố Quy Nhơn, không có chức sắc, cơ sở thờ tự, với khoảng 100 tín hữu⁽⁷⁾.

Các tôn giáo khác ở tỉnh Bình Định như Minh Sư đạo (Giáo hội Phật đường Nam Tông Minh Sư đạo) hiện có khoảng 380 tín đồ, 13 chức sắc, chức việc và 06 cơ sở tôn giáo. Phật giáo Hòa Hảo có 14 chức việc, khoảng 400 tín đồ sinh hoạt chủ yếu tại nhà riêng, không có cơ sở tôn giáo, tập trung ở huyện Tuy Phước, Phù Mỹ và thành phố Quy Nhơn. Baha'i có khoảng 15 tín đồ, không có chức sắc, cơ sở thờ tự, tín đồ sinh hoạt tôn giáo tại nhà riêng. Tứ Ân Hiếu Nghĩa có khoảng 30 tín đồ, tập trung chủ yếu ở huyện Phù Mỹ; tín đồ sinh hoạt tôn giáo tại nhà riêng⁽⁸⁾.

Nhận thức rõ công tác tôn giáo là trách nhiệm của cả hệ thống chính trị trong đó trọng tâm là công tác vận động quần chúng. Những năm qua, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về tôn giáo đã được các cấp ủy đảng, chính quyền trên địa bàn tỉnh quan tâm, chú trọng. Tỉnh ủy Bình Định đã xây dựng Chương trình hành động và chỉ đạo các địa phương thực hiện tốt Nghị quyết số 25-NQ/TW ngày 12/3/2003, Hội nghị lần thứ bảy Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa IX) về công tác tôn giáo, Luật Tín ngưỡng, tôn giáo (năm 2016) và các văn bản quy phạm pháp luật có liên quan đến công tác tôn giáo.

Nhìn chung, hoạt động tôn giáo trên địa bàn tỉnh Bình Định cơ bản ổn định, đa số chức sắc, chức việc, nhà tu hành, tín đồ các tôn giáo chấp hành tốt chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, các hoạt động tôn giáo diễn ra thuận tụy tuân thủ hiến chương, điều lệ và tôn chỉ, mục đích của tôn giáo. Những nhu cầu chính đáng của các tổ chức, cá nhân tôn giáo được quan tâm giải quyết kịp thời.

2. Kết quả thực hiện công tác tôn giáo ở tỉnh Bình Định và những vấn đề đặt ra hiện nay

Thứ nhất, tỉnh Bình Định chú trọng công tác tuyên truyền, phổ biến đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về tôn giáo

Trong giai đoạn 2015 - 2020, Sở Nội vụ tỉnh Bình Định phối hợp với Ban Tôn giáo Chính phủ tổ chức Hội nghị phổ biến pháp luật về tôn giáo cho 110 cán bộ làm công tác tôn giáo của các sở, ban, ngành, Mặt trận Tổ quốc, hội - đoàn thể cấp tỉnh, cấp huyện; phối hợp với Viện Tôn giáo và Tín ngưỡng thuộc Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh tổ chức khóa trao đổi học thuật, chia sẻ kinh nghiệm về tôn giáo và pháp quyền cho cán bộ, công chức làm công tác tôn giáo khu vực Nam Trung Bộ. Tổ chức 05 lớp tuyên truyền, phổ biến pháp luật về tín ngưỡng, tôn giáo cho 1.299 cán bộ làm công tác tôn giáo các cấp; phối hợp với Ủy ban nhân dân các huyện, thị xã, thành phố tổ chức 08 hội nghị tập huấn công tác quản lý nhà nước về tôn giáo cho 588 cán bộ, công chức làm công tác tôn giáo cấp huyện, cán bộ chủ chốt cấp xã⁽⁹⁾.

Ủy ban nhân dân tỉnh tổ chức Hội nghị quán triệt chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước liên quan đến tôn giáo cho khoảng 220 chức sắc, chức việc cao cấp của tổ chức tôn giáo. Sở Nội vụ phối hợp Ban Tôn giáo Chính phủ, Ban Dân vận Tỉnh ủy, Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam tỉnh, Công an tỉnh, Bộ Chỉ huy Quân sự tỉnh tổ chức các Hội nghị

triển khai, thực hiện Luật Tín ngưỡng, tôn giáo năm 2016 và các Nghị định liên quan của Chính phủ cho hơn 900 chức sắc, chức việc, nhà tu hành các tôn giáo trên địa bàn tỉnh. Thông qua các Hội nghị tuyên truyền về chủ trương của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước về tôn giáo, đa số chức sắc, nhà tu hành, tín đồ các tôn giáo đồng tình, hiểu đúng các chủ trương, chính sách tôn giáo của Đảng và Nhà nước, nhận thức đầy đủ hơn về quyền tự do tôn giáo, quyền và nghĩa vụ công dân⁽¹⁰⁾.

Thứ hai, hoạt động tôn giáo trên địa bàn tỉnh Bình Định ngày càng sôi động, đời sống tôn giáo có nhiều khởi sắc

Chính quyền các cấp đã nỗ lực bảo đảm và tạo điều kiện để sinh hoạt tôn giáo, hoạt động tôn giáo diễn ra bình thường. Những ngày lễ trọng của các tôn giáo, như lễ Phật đản, lễ Vu lan cư Kiết hạ của Phật giáo; lễ Giáng sinh, lễ Phục sinh của Công giáo và Tin lành; Lễ kỷ niệm ngày Khai đạo, Lễ vía Đức Ngọc hoàng Thượng đế của đạo Cao đài... được tổ chức với quy mô lớn, thu hút đông đảo tín đồ tham dự. Nhiều ngày lễ trọng của tôn giáo đã trở thành ngày lễ chung của cộng đồng. Cấp ủy, chính quyền các cấp trên địa bàn tỉnh Bình Định đã xây dựng mối quan hệ gần gũi, thân thiện với các chức sắc tôn giáo; tạo niềm tin, sự gắn bó, đồng hành cùng dân tộc.

Đại bộ phận chức sắc, nhà tu hành, tín đồ các tôn giáo an tâm, phấn khởi trước chủ trương, chính sách nhất quán của Đảng và Nhà nước về tôn giáo; tích cực tham gia hưởng ứng các phong trào thi đua yêu nước và các cuộc vận động của địa phương; thực hiện sống “tốt đời, đẹp đạo”, làm tròn nghĩa vụ công dân, tổ chức các hoạt động tôn giáo trong khuôn khổ pháp luật, phù hợp tình hình thực tế địa phương; cảnh giác trước hoạt động lợi dụng tôn giáo của các thế lực thù địch; góp phần giữ vững an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội; thực hiện thắng lợi chương trình, mục

tiêu phát triển kinh tế - xã hội trên địa bàn tỉnh Bình Định.

Thứ ba, công tác xây dựng, sửa chữa, cải tạo, nâng cấp cơ sở thờ tự tôn giáo thực hiện theo đúng quy định của pháp luật

Hiện nay, hơn 95% cơ sở thờ tự tôn giáo ở tỉnh Bình Định được xây dựng, cải tạo với quy mô khang trang, đáp ứng nhu cầu sinh hoạt tôn giáo của tu sĩ, tín đồ trên địa bàn tỉnh. Giai đoạn 2008 - 2021, chính quyền các cấp ở tỉnh Bình Định đã xem xét, giao đất mới cho tổ chức giáo hội khôi phục hoạt động tôn giáo, xây dựng mới, mở rộng khuôn viên cơ sở thờ tự 98 trường hợp (Phật giáo: 53, Công giáo: 30, Cao Đài: 07, Phật giáo Hòa Hảo: 01, Tứ Ân Hiếu Nghĩa: 01); đồng thời xử lý hiệu quả các trường hợp mua, bán, chuyển nhượng đất đai trái phép để mở rộng cơ sở thờ tự tôn giáo⁽¹¹⁾.

Đối với đơn thư của các tổ chức giáo hội, cá nhân tôn giáo, chính quyền tỉnh Bình Định đã kịp thời kiểm tra và giải quyết thấu tình, đạt lý, trên cơ sở đối thoại, vận động thuyết phục, tạo được sự đồng thuận trong chức sắc, tín đồ và nhân dân. Năm 2022, tất cả hồ sơ tiếp nhận tại Trung tâm phục vụ hành chính công tỉnh Bình Định đều được giải quyết trước hạn; trong đó, Ủy ban nhân dân tỉnh đã chấp thuận giao đất để xây dựng lại chùa Diệu Giác (xã Ân Nghĩa, huyện Hoài Ân) và chấp thuận thành lập Giáo xứ Sông Cát (phường Nhơn Phú, thành phố Quy Nhơn)⁽¹²⁾.

Thứ tư, chính quyền thường xuyên hướng dẫn, tạo điều kiện thuận lợi để các chức sắc, tín đồ chủ động hơn trong các hoạt động tôn giáo

Việc tổ chức phong chức, phong phẩm, truyền chuyển, bổ nhiệm, đào tạo chức sắc, nhà tu hành; tổ chức hội nghị, đại hội... của các tôn giáo được chính quyền các cấp tạo điều kiện và giải quyết theo quy định của pháp luật; hoạt động từ thiện, nhân đạo của các tổ chức, cá nhân tôn giáo

được phát huy, khuyến khích. Các lớp bồi dưỡng về tôn giáo được chính quyền tỉnh Bình Định xem xét và chấp thuận theo quy định của pháp luật. Từ năm 2008 đến năm 2020, có trên 300 lượt chức sắc, tu sĩ các tôn giáo chủ yếu là Công giáo, Phật giáo, Tin Lành được đi nước ngoài để tu học, chữa bệnh, thăm thân, tham quan và du lịch⁽¹³⁾. Trên địa bàn tỉnh Bình Định hiện đã có Trường Trung cấp Phật học, Tiểu chủng viện Quy Nhơn, Tiểu chủng viện Làng Sông (Công giáo) đều được chính quyền các cấp quan tâm, tạo điều kiện để các tổ chức tôn giáo thực hiện công tác đào tạo, bồi dưỡng cho tín đồ của tổ chức mình.

Thông qua phong trào “Toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc”, các huyện miền núi, vùng đồng bào dân tộc thiểu số đã xây dựng phong trào “Ba không”: Không có Fulro, không có Tin Lành Đê ga, không để tập tục lạc hậu phát triển; tại các huyện đồng bằng, thị xã, thành phố, các phong trào “Cơ sở tín ngưỡng, tôn giáo, văn minh”, “Giáo xứ - Họ đạo yên vui, không có tội phạm và tệ nạn xã hội”,... phát triển rộng khắp trong nhân dân, tạo sức đề kháng nhằm đấu tranh làm thất bại các âm mưu và hoạt động lợi dụng tôn giáo chia rẽ khối đại đoàn kết toàn dân tộc của các thế lực thù địch.

Tuy nhiên, là một tỉnh có nhiều tôn giáo đang hoạt động, vì vậy, công tác tôn giáo ở tỉnh Bình Định còn *đặt ra nhiều vấn đề cần được quan tâm*.

Một là, công tác tuyên truyền, phổ biến đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về tôn giáo tại một số địa phương chưa được thực hiện thường xuyên; nhận thức của một số cơ quan, đơn vị, chính quyền địa phương về chủ trương, chính sách của Đảng đối với hoạt động tôn giáo chưa đầy đủ, sâu sắc, chưa theo kịp thực tiễn và tình hình mới.

Hai là, tình trạng khiếu kiện, tranh chấp nhà, đất liên quan đến tôn giáo, xây dựng,

coi nói một số công trình tôn giáo không xin phép cấp có thẩm quyền; tình trạng cải gia vi tự, tổ chức sinh hoạt tôn giáo tập trung không đăng ký với chính quyền... vẫn xảy ra ở một số địa phương.

Ba là, hoạt động truyền đạo trái phép tại một số vùng sâu, vùng xa, vùng đồng bào dân tộc thiểu số vẫn tiếp diễn. Hiện tượng tôn giáo mới với nhiều hoạt động phức tạp, ảnh hưởng tiêu cực đến đời sống xã hội, làm mất an ninh, trật tự xã hội trên địa bàn tỉnh Bình Định⁽¹⁴⁾.

Bốn là, những tác động tiêu cực trên không gian mạng liên quan đến “tà đạo”, “đạo lạ”; các hoạt động mượn danh, lợi dụng tín ngưỡng, tôn giáo cùng với sự tham gia, tương tác của không ít “tín đồ” là yếu tố phát sinh mới gây khó khăn nhất định cho công tác tôn giáo ở tỉnh Bình Định hiện nay.

3. Giải pháp nâng cao hiệu quả công tác tôn giáo trên địa bàn tỉnh Bình Định

Để nâng cao hiệu quả công tác tôn giáo trên địa bàn tỉnh Bình Định, *cần triển khai thực hiện đồng bộ các giải pháp để giải quyết những vấn đề cơ bản sau*:

Thứ nhất, đổi mới công tác tuyên truyền, phổ biến chủ trương, đường lối của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước về công tác tôn giáo trên địa bàn tỉnh Bình Định

Cấp ủy, chính quyền các cấp cần tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục các chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước về tôn giáo. Xây dựng chương trình, kế hoạch tuyên truyền, phổ biến phù hợp với từng vùng, từng đối tượng, địa bàn và điều kiện thực tế ở tỉnh Bình Định. Các cấp ủy đảng và chính quyền tỉnh Bình Định cần chủ động rà soát, xác định rõ những vấn đề trọng tâm của chính sách tôn giáo để tập trung chỉ đạo thực hiện hiệu quả. Công tác tuyên truyền cần đi vào chiều sâu, trọng điểm, nội dung, phương pháp, hình thức, cách thức tuyên truyền chính sách tôn giáo cần phù hợp với từng địa bàn và từng nhóm đối tượng.

Các cơ quan báo chí, các trang thông tin điện tử, Đài Truyền hình tỉnh Bình Định cần phát huy vai trò trong công tác tuyên truyền, nhằm nâng cao nhận thức cho người dân, tạo sự chuyển biến mạnh mẽ trong nhận thức và ý thức chấp hành các quy định của pháp luật về tín ngưỡng, tôn giáo và công tác tôn giáo khi tham gia mạng xã hội. Xây dựng và triển khai thực hiện tốt kế hoạch tuyên truyền, phổ biến pháp luật về tín ngưỡng, tôn giáo trên hệ thống thông tin đại chúng và mạng xã hội. Phát huy vai trò của các chức sắc, chức việc trong công tác tuyên truyền, đấu tranh, phản bác những hoạt động lợi dụng, mượn danh tín ngưỡng, tôn giáo để phát tán những quan điểm, nội dung lệch lạc, trái với thuần phong mỹ tục và truyền thống văn hóa dân tộc.

Thứ hai, phát triển kinh tế - xã hội, nâng cao đời sống vật chất và tinh thần cho đồng bào các tôn giáo trên địa bàn tỉnh Bình Định

Trước hết, cần tiếp tục duy trì mức độ tăng trưởng kinh tế theo hướng bền vững, đẩy mạnh phát triển sản xuất công nghiệp, tạo động lực phát triển nhanh nền kinh tế. Tập trung nguồn lực, tạo điều kiện tốt nhất để xây dựng và đưa các khu công nghiệp đi vào hoạt động hiệu quả; phát triển các ngành công nghiệp chế biến gắn với sản phẩm nông - lâm - thủy sản, hình thành các “cụm sản xuất nông - công nghiệp ở nông thôn”. Từ đó, tạo việc làm, nâng cao thu nhập và ổn định đời sống cho đa số nhân dân, trong đó có các tín đồ tôn giáo. Quy hoạch, khai thác hiệu quả các địa điểm du lịch tâm linh, du lịch kết hợp với tham quan các cơ sở tín ngưỡng tôn giáo là di tích lịch sử, công trình kiến trúc, cảnh quan thiên nhiên đẹp trên địa bàn tỉnh Bình Định.

Tiếp tục thực hiện chính sách xóa đói, giảm nghèo và những chính sách đặc thù đối với đồng bào tôn giáo, tạo điều kiện

thuận lợi để tín đồ các tôn giáo được tiếp cận nguồn vốn hỗ trợ từ ngân sách nhà nước nhằm phát triển kinh tế gia đình, tăng thêm thu nhập. Tăng cường phổ biến, tập huấn cho đồng bào các tôn giáo về chủ trương, chính sách, các chương trình, dự án phát triển kinh tế - xã hội của Trung ương và tỉnh Bình Định; lồng ghép nội dung, nhiệm vụ công tác tôn giáo với các nhiệm vụ, mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội ở vùng có đông đồng bào tôn giáo, vùng khó khăn trên địa bàn tỉnh như các huyện miền núi Vân Canh, Vĩnh Thạnh, An Lão.

Thứ ba, tăng cường hiệu lực, hiệu quả của chính quyền các cấp trong công tác quản lý các hoạt động tôn giáo

Các cấp chính quyền trên địa bàn tỉnh Bình Định cần hướng dẫn, tạo điều kiện cho các tổ chức, cá nhân tôn giáo hoạt động theo quy định của pháp luật. Chủ động phòng ngừa, kiên quyết đấu tranh với những hành vi lợi dụng tín ngưỡng, tôn giáo để chia rẽ, phá hoại khối đại đoàn kết toàn dân tộc. Thực hiện quyết liệt, đồng bộ, hiệu quả việc cải cách thủ tục hành chính trong lĩnh vực tôn giáo. Xem xét cấp đăng ký hoạt động tôn giáo, công nhận tổ chức tôn giáo khi có đủ điều kiện; hướng dẫn các tôn giáo tổ chức tốt hội nghị thường niên, đại hội nhiệm kỳ; mở các lớp bồi dưỡng; bầu chọn, suy cử nhân sự lãnh đạo giáo hội có đạo hạnh, trình độ, năng lực điều hành, tinh thần đổi mới, hợp tác và ý thức chấp hành pháp luật.

Rà soát các chỉ tiêu sử dụng đất đai cho mục đích tôn giáo, có cơ chế giải quyết đất đai liên quan đến tôn giáo, xây dựng cơ sở tôn giáo theo nhu cầu hợp pháp và phù hợp với quy định của pháp luật. Có lộ trình chủ động giải quyết dứt điểm các khiếu kiện về nhà, đất liên quan đến tôn giáo, đảm bảo đúng chính sách, pháp luật của Nhà nước và nhu cầu thực tế của tổ chức, cá nhân tôn giáo. Tập trung tháo gỡ

những vướng mắc, “điểm nóng” ngay từ cơ sở, không để phát sinh khiếu kiện đông người, vượt cấp.

Kiện toàn, củng cố tổ chức bộ máy làm công tác tôn giáo các cấp trên địa bàn tỉnh; bổ sung biên chế cán bộ chuyên trách làm công tác tôn giáo ở cấp huyện, xã đáp ứng yêu cầu công tác tôn giáo trong tình hình mới. Xây dựng các tiêu chuẩn, tiêu chí về chuyên môn, nghiệp vụ, bảo đảm chất lượng trong tuyển dụng, bố trí, sắp xếp cán bộ phù hợp với vị trí việc làm. Có cơ chế, chính sách đãi ngộ đặc thù về tiền lương, phụ cấp đối với đội ngũ cán bộ làm công tác tôn giáo và quan tâm tới các chế độ khác, như khen thưởng, giao lưu, học hỏi kinh nghiệm về công tác tôn giáo giữa các địa phương trong tỉnh và với các tỉnh, thành khác.

Thứ tư, phát huy những giá trị nhân văn và nguồn lực của các tôn giáo trên địa bàn tỉnh Bình Định

Với phương châm hành đạo tiên bộ, các tôn giáo trên địa bàn tỉnh Bình Định đã và đang tham gia giải quyết khá tích cực các vấn đề của đời sống xã hội, nhất là những vấn đề an sinh xã hội, hoạt động từ thiện nhân đạo. Thực tiễn cho thấy, các tôn giáo đều có khả năng chia sẻ và góp phần nâng cao chất lượng giáo dục, y tế, dạy nghề ở địa phương; hỗ trợ bảo tồn, quảng bá hình ảnh dân tộc, làm giàu bản sắc văn hóa và xây dựng đạo đức, nhân cách con người. Vì vậy, các cấp chính quyền tỉnh Bình Định cần tạo điều kiện, ủng hộ các tổ chức tôn giáo trong công tác thiện nguyện theo quy định của pháp luật, tránh những trường hợp lợi dụng hoạt động từ thiện, công tác xã hội để trục lợi cá nhân. Khuyến khích các tổ chức, cá nhân tôn giáo phối hợp tham gia vào các hoạt động phát triển kinh tế - xã hội, biểu dương, động viên kịp thời đối với những tổ chức, cá nhân tôn giáo tích cực, chủ động trong việc lan tỏa các giá trị nhân văn.

4. Kết luận

Có thể nói, những chuyển biến tích cực trong công tác tôn giáo ở tỉnh Bình Định đã khẳng định chủ trương, đường lối của Đảng và chính sách, pháp luật Nhà nước về tôn giáo là đúng đắn, phù hợp, đáp ứng đúng nhu cầu, nguyện vọng của nhân dân. Vì vậy, để nâng cao hiệu quả công tác tôn giáo trong thời gian tới, tỉnh Bình Định cần triển khai song song hai nhiệm vụ: giải quyết nhu cầu tôn giáo hợp pháp, chính đáng của nhân dân và phòng ngừa, kiên quyết đấu tranh với những hành vi lợi dụng tôn giáo nhằm chia rẽ, phá hoại khối đại đoàn kết toàn dân tộc. Do đó, những giải pháp này sẽ góp phần gợi mở cho Đảng bộ, chính quyền tỉnh Bình Định trong việc đổi mới, nâng cao hiệu quả công tác tôn giáo trong thời gian tới □

(1), (3), (4), (5), (6), (7) và (8) Thống kê của Ban Tôn giáo tỉnh Bình Định năm 2022

(2) *Cơ sở tôn giáo, tín ngưỡng tại Bình Định qua kết quả Tổng điều tra Kinh tế năm 2021*, <https://consosukien.vn>, ngày 15/12/2022

(9) và (13) Ban Tôn giáo tỉnh Bình Định, *Báo cáo công tác cải cách hành chính và thực hiện nhiệm vụ của Ban Tôn giáo năm 2020*, Tài liệu lưu trữ tại Văn phòng, 2020, tr.3 và 3

(10) Ban Tôn giáo tỉnh Bình Định, *Báo cáo công tác cải cách hành chính và thực hiện nhiệm vụ của Ban Tôn giáo năm 2021*, Tài liệu lưu trữ tại Văn phòng, 2021, tr.4

(11) và (14) Ủy ban nhân dân tỉnh Bình Định, *Báo số 68/BC-UBND ngày 27/5/2021 của Ủy ban nhân dân tỉnh Bình Định về kết quả sơ kết 03 năm triển khai thi hành Luật Tín ngưỡng, tôn giáo và Nghị định số 162/2017/NĐ-CP ngày 30/12/2017 (2018 - 2020) trên địa bàn tỉnh Bình Định*, Tài liệu lưu trữ tại Văn phòng, 2021, tr.5 và 4

(12) *Các hoạt động tiêu biểu của Ban Tôn giáo trong năm 2022*, <https://snv.binhding.gov.vn>, ngày 06/01/2023